

VRIJDAGAVONDVERSLAG DER: "ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Hengelolaan 271

Verslag nr. 30

20 april 1956

Buitenrustplein 21

Gironummer t.n.v.

"O.D.V." : 468.874

0424 1 1 400001

[illegible]

N A D R U K V E R B O D E N

" " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden,

Aan het begin van deze avond wijs ik U er nogmaals op, dat wij niet alwetend en dientengevolge ook niet onfeilbaar zijn. Ik moet U dus wel verzoeken, zelfstandig na te denken, zelfstandig uw konklusies te trekken. Ik hoop, dat U zich dan ook zult verwaardigen, te leven en te handelen naar de getrokken konklusie.

Ons eerste onderwerp van vandaag is in zekere zin een voortzetting van onze verhandeling over de achtergronden der religies. Ik zou n.l. met U willen spreken over de grondslagen der wetenschap van de oudheid tot heden. Zoals U weet, trachten wij op het ogenblik met U tezamen een zekere ondergrond op te bouwen, die het ons mogelijk zal maken een kosmologie, die wij in het volgende seizoen zullen trachten te behandelen, reeds enigszins voor te bereiden. De gangbare kosmologie - zoals U later nog zult zien - kan voortkomen uit de godsdienst, uit de wetenschap, of in sommige gevallen, voortvloeien uit bepaalde sociale tendenzen. Tans echter bespreken wij

DE W E T E N S C H A P

In het geloof hebben wij gezien, dat de menselijke eigenschappen en tendenzen wel zeer sterk op de achtergrond komen te liggen. Toch zijn de geopenbaarde waarheden slechts een middel, waarin de mens uitdrukking zoekt voor zich zelve, terwijl hij gelijktijdig daardoor een deel van eigen aansprakelijkheid voor de eigen daden tracht te ontvluchten.

De wetenschap is weer een heel ander chapiter. Wáár de wetenschap eigenlijk begint, is een grote vraag. Als kenmerk voor de ware wetenschap zou ik echter het expiriment willen noemen.

In deze zin geloof ik als eerste wetenschaps mens te mogen stellen die verre voorvader der mensheid, die het eerst bewust een steen op-raapte en gebruikte als een slagwapen.

Het was een experiment om, na overdenking van de verschillen in hardheid, een steen van grotere hardheid op te rapen en te gebruiken om daarmee de zachte oppervlakken van de tegenstander zó te beschadigen, dat men de strijd kon gewinnen.

Misschien lijkt U dit wel wat naïef? Toch zijn het degenen, die het eerst leerden een deel der materie te hanteren als werktuig, die leerden het vuur te beheersen, die de grondslag legden voor alle zoeken, dat in latere tijden wetenschap genoemd wordt.

Want de wetenschap, ofschoon zij slechts komt tot een vaststellen en erkennen van waarden, die reeds ten allen tijde aanwezig waren, bedient zich voor alle bewijs van werktuigen en eerst daarnaast, als leiding bij het experiment, van stellingen.

Zo zal ongetwijfeld eens een mens de stelling geopperd hebben, dat, wanneer men een boomstam kon gebruiken om daarover een slede gemakkelijker te laten rollen, het misschien wel mogelijk zou zijn om een paar schijven van een boomstam definitief onder een slee te monteren. Door het experiment heeft hij toen de eerste wagen tot stand gebracht.

Al deze dingen lijken in Uw ogen misschien simpel. Maar ook deze bezitten de essentie van het wetenschappelijk onderzoeken en denken.

In de eerste plaats: Het beschouwen der bekende waarden en het daarin vinden van nieuwe waarderings, zowel als nieuwe konklusies.

Ten tweede: De moed om een dergelijk denkbeeld op de proef te stellen.

Het grootste verschil tussen geloof en wetenschap is op aarde meestal, dat de wetenschapsmens uiteindelijk bereid is, zijn these te bewijzen of, zo dit onmogelijk blijkt, haar terug te trekken.

Bij het geloof trekt men zich, wanneer geen bewijs te leveren is, meestal terug in pseudo okkulte geheimzinnigheid, om zo een zelf-rechtvaardiging te vinden en te behouden.

Dit laatste wil echter niet zeggen, dat de wetenschap ten allen tijde zo eerlijk en rechtvaardig is geweest, dat wij haar vol bewondering aan moeten schouwen en zeggen: "Ziet, dit is kennelijk het spoor van 's mensen opgang naar een hoger bewustzijn."

Wanneer wij namelijk nagaan, wie in de loop der tijden de grootste ontdekkingen hebben gedaan, dan komen wij tot de verbluffende konklusie, dat dit meestal niet is gebeurd door reeds erkende wetenschaps-mensen, maar door mensen, die op het grensgebied der wetenschap werkzaam waren.

De wetenschap zelve wordt dus verrijkt door buitenstaanders. Maar zij weet van deze rijkdommen dan meestal een goed en redelijk gebruik te maken.

Vele uitvindingen hebben in de loop der tijden de wetenschap gesteld voor de noodzaak een verklaring te zoeken: Men moest uitzoeken, waarom een schip kon varen, waarom een vlot dreef. Men moest leren zien waarom de druif sap drijft en dit sap onder omstandigheden gist.

De wetenschap moest een verklaring zoeken zelfs voor de aanvaarde feiten des levens, opdat men door een beter begrip ook tot een juister zich aanpassen bij het leven zelve zou kunnen komen.

Dit waren dan ook de feiten, die ongetelde eeuwen de primitieve wetenschap beheersten en de geleerden hebben bezig gehouden: Of zij nu Brahminen waren of egyptische priesters, griekse filosofen of Pythagoreërs, zij allen zochten uiteindelijk naar de verklaring van het in feite reeds bekende.

Een mens baseert zijn ervaringen op zekere opvattingen van het leven, die hij in zich draagt. Wanneer men vroeger had gezegd, dat de lucht een menging van gassen is, had men U ongetwijfeld glimlachend aangezien en gezegd: "Dit is dwaasheid. Er is alleen Goddelijke waarheid en die is er altijd".

Of misschien had men nog eenvoudiger gezegd: "Lucht? Wat is lucht? Ik ken alleen de wind."

Wat de wetenschap voor de mensheid in de eerste plaats dan ook heeft gedaan, is het definiëren en bepalen van hetgeen zij reeds kende en georuikte, zij het bewust of ombewust. Of wel: datgene wat zij had kunnen gebruiken, indien zij het inzicht en de moed daartoe had gehad.

U zult hieruit wel kunnen begrijpen, hoe de wetenschap vormend is geworden voor een groot deel der menselijke opvattingen.

Het is nog niet zo lang geleden, dat men er over streed, of de aarde nu om haar as draaide of niet. Op het ogenblik komt weer de wetenschap en vraagt zich af, of haar stellingen hierover wel geheel juist zijn. Of hierachter geen andere waarden verborgen zijn, die men over het hoofd heeft gezien.

Wat is nu, mijne vrienden, de kern van het menselijke leven? Bewustwording, nietwaar? Daarvoor bestaan wij in onze wereld. Dat is het doel van ons zijn.

Wat doet nu de wetenschap voor ons? Zij maakt ons een verdere bewustwording mogelijk.

Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat wij nu het wetenschappelijk element van het leven te voet moeten vallen en als alleen zaligmakend vereren.

Want evenals in de godsdienst, vinden wij ook in de wetenschap een zekere verstarring. De vernieuwing komt zelden of nooit van binnen uit. Altijd weer komt zij van buiten af.

Ook de wetenschap is dogmatisch en behoudend. Zij weigert te accepteren wat zij niet bewijzen en begrijpen kan. Juist hierdoor is het steeds weer de buitenstaander, die, zekere mogelijkheden in een ogenblik van inzicht overziende, haar steeds weer konfronteert met punten, waarover zij nog nooit heeft nagedacht, of, indien zij deze al overdacht, onmiddellijk heeft verworpen als niet passen in het door de wetenschap nu eenmaal opgebouwde vaste schame van feiten.

Toch heeft die wetenschap de mensen langzaam en zeker voorbereid op een grote en veel omvattende kennis omtrent de materie en het leven zelf.

Hoe meer wij leren kennen en begrijpen van onze eigen wereld, hoe beter wij deze ook zullen leren beheersen. Wij moeten wel op enigerlei wijze zoeken naar een verklaring, die het ons mogelijk maakt om voort te leven en bovendien zowel ons stoffelijk als ons geestelijk doel te verwirkelijken.

Nu zou ik U graag een paar wereld-visies weer willen geven. Dat de wereld plat is, is eigenaardig genoeg in de eerste plaats een religieuze opvatting, en geen wetenschappelijke. Toch sprak men ook in de verre oudheid reeds over een ronde aarde. Ook van de griekse filosofen weten wij, dat zij er over na dachten en trachtten, zelfs de verschijnselen van sterren en dwalende planeten te rangschikken in een systeem van kristallijne sferen.

Men bedacht ingewikkelde systemen van over elkaar liggende lagen, doorzichtige materie, waarin de aarde gehuld was: Het wereld-ei a.h.w. Het symbool van het eigenlijke leven, dat eens uit het wereld-ei op zal bloeien. En daarin de mens, die op de dooier, de kern van het wordende kosmische leven, bestaat.

Men meende dat de mens, zelve langzijn rijpende, de ontwikkeling van de wereld tot een nieuw Al, tot een nieuw leven mee maakt. Zeer filosofisch gedacht. Inderdaad.

Maar aan de andere kant was dit denken toch ook in grote mate wetenschappelijk. Want om op aanvaardbare wijze tot deze konklusies te komen moest men in de eerste plaats aannemen, dat de wereld een bolvorm heeft.

Dit was nu wel logisch, maar niet theologisch te beredeneren. Dit zijn punten, die men tegenwoordig in zijn denken maar al te vaak voorbij gaat.

Dan was er een langdurig en nauwkeurig waarnemen van de hemelen nodig om te komen tot de konklusie van de lagen en sferen, waarin de sterren-bewegingen plaats vinden. In het begin alleen zeven sferen.

Dit zou acceptabel zijn voor de waarneembare planeten. Maar dat zij uiteindelijk kwamen tot 49 sferen, betekent meer:

Dit betekent, dat ook kosmische veranderingen en bewegingen in die tijd reeds zijn geregistreerd en waargenomen. Door het de wereld zien als centrum van het Al was een juiste waardering weliswaar nog niet mogelijk, maar aan de andere kant zocht men reeds toen naar een verklaring en gaf die ook naar beste weten, in overeenstemming met de bekende feiten.

Wilt U meer weten hierover? Denk er dan eens over na wat b.v. in de oudheid reeds werd gepresteerd op medisch gebied. Bedenk, dat trepanaties, schedelboringen reeds 2000 jr. v. Chr. werden verricht. Bedenk, dat de oude priesters reeds op de hoogte waren van het zenuwstelsel en de bloedsomloop.

Dit alles is dan toch wel direkt wetenschap. Deze mensen hadden reeds voor vele feiten redelijke verklaringen. Al zijn hun oorschrijvingen dan misschien niet altijd in overeenstemming met de tans gangbare terminologie, zijn toch bepaalde punten opvallend.

Zo spreekt men op het ogenblik over luchtpotentiaal, luchtelectriciteit en straling als noodzakelijk voor het leven. Maar de oude Hindoe's voegden aan de vier bekende elementen als vijfde de ether toe. Hiervan wisten zij te zeggen: "Zij is al doordringend en het vuur des levens."

Is dat eigenlijk niet een aanduiding van de lucht- electriciteit enz.? Is dat eigenlijk niet een weergave van een gedachtengang, die vele duizenden jaren later door geleerden als mogelijke werk-hypothese werd aangenomen?

Deze oude wetenschap ging nog uit van het esoterische. Dit is begrijpelijk, want in de oude tijden was het element van de geest het element der natuurkrachten, maar ook der goden en dus voor de mens veel gewichtiger.

Men gebruikte toen dan ook een terminologie, waarin men geestelijke krachten gelijk stelde aan stoffelijke verschijnselen. Eerst op den duur is dit veranderd.

Heden ten dage spreekt men over de alchemie als een, misschien wat zeer versleutelde, voorloopster van de huidige chemisch-wetenschappelijke ontwikkelingen. Men vergeet meestal de geestelijk-filosofische waarden, die zij evenzeer bezat.

Beiden waren echter wetenschap in de ware zin des woords. De chemie is wetenschap, maar de alchemie evenzeer.

Tans echter staat de wereld voor een wetenschap, die haar zuiver materialistisch beschouwt. Het geestelijke element wenst men tans - op enkele buitenstaanders na, die eerst later wetenschappelijk belangrijk zullen worden - nog niet als belangrijk te accepteren.

Slechts een kleine, selecte kring van wetenschaps-mensen tracht zich van het te materialistisch denken weer los te maken en hernieuwd het transcendente te bereiken in hun berekeningen omtrent andere dimensie en verhoudingen en spanningen die bestaan in de kosmos zowel als in de kleinste delen der materie.

Over het algemeen genomen is echter de wetenschap op het ogenblik materialistisch. Wat is daarvan het resultaat?

Dat het wereldbeeld der mensen evenzeer materialistisch moet zijn. Als U een voorbeeld hiervoor wilt hebben: de ontwikkeling der mensheid zoals Darwin die geeft, is uiteindelijk niet veel meer dan een poging om elke niet stoffelijke, geestelijke invloed in het betoog uit te schakelen. Bewust of misschien niet geheel bewust, gaat hij met zijn betogen steeds uit van zuiver materiele waarden en verwaarloost daarbij de mogelijkheid, dat ook niet in de stof gebonden elementen mede op de gang van zaken invloed hebben.

In de geneeskunde hebben wij het zelfde op zien treden. Langzaam maar zeker meent men het lichaam door het toevoegen van stoffen of een chirurgisch ingrijpen geheel te kunnen genezen. Eerst de ontwikkeling van de laatste tijd brengt weer iets meer inzicht in de eigenaardigheden van het bewustzijn, van de geest.

ij begrijpt dus ook, dat de kosmologie vande moderne mens door deze wetenschap zal worden gemaakt tot een bijna geheel materialistisch betoog. Evenzeer begrijpelijk is het echter, dat in de oudheid, toen men zich hoofdzakelijk bezig hield met de natuur invloeden, die men verpersoonlijkte in goden-vorm, de kosmologie eigenlijk meer tot een soort van goden-sprookje werd.

De meer esoterisch geschoolden zochten heel vaak een geestelijk-leidend principe en zagen daarbij de materiële, de stoffelijke mogelijkheden op hun beurt geheel voorbij.

Zo gaat het altijd: Iedere mens zoekt zijn eigen inzichten en overtuigingen vast te leggen. Iedereen verlangt naar een onveranderlijke wereld, waarin hij het hoogste heeft bereikt.

Juist de wetenschap, die zich door haar prestaties de eertijd, in de oudheid zelfs de bijgelovige eerbied van de medeburgers weet te verwerven, is meer dan andere waarden geneigd, zich zelve aan de wereld voor te stellen als het allerlaatste, het onveranderlijke.

Niet, dat de wetenschap daardoor stil zal blijven staan. Want wanneer een school tot verstarring komt, dan is er weer een buitenstaander, die vele stellingen van die school omvergooit, nieuwe stellingen ontwikkelt. En zo gaat het verder.

Een ieder echter ontwikkelt een wereldbeeld, ontsproten aan zijn gedachtengang. Nu zijn er een paar punten daaronder, waar ik dezen avond Uw aandacht voor wilde vragen:

Stelt U zich voor, dat wij de geestelijke en de materialistische opvattingen omtrent het ontstaan van het Al eens gaan vergelijken. Zal ons dunkt U, niet blijken dat, wanneer elk der partijen een heel klein beetje water in de wijn wilde doen, de beide verklaringen in hoofdzaak elkaar dekken?

Laten wij echter ook een ogenblik kijken naar kosmologiën, die hoofdzakelijk door een nationale trots worden bepaald. B.v. Jahwé als schepper van de wereld volgens het joodsche volk. De ligging van het hemelsche rijk als middelpunt der wereld, met als Schepper de hemelsche keizer van China enz. enz.

Wat blijkt ons dan?

Dat de elementen die allen in zich dragen grote overeenkomst vertonen. Dat op het ogenblik de wetenschap nog aarzelt, zoals zij in het verleden ook geaarzeld heeft, deze saâm te vatten tot één overtuigend bewijs, dat deze wereld is ontstaan door samenwerking van niet-stoffelijke en stoffelijke krachten.

Wat zou dan de wetenschap van deze dagen daartoe bijdragen?

In de eerste plaats is de relativiteitsleer een grote schok geweest voor de mensheid. Er zijn geen vaste waarden meer, alleen verhoudingen. Verhoudingen, die steeds variëren naargelang het milieu, waarin zij tot uiting komen.

Er is geen hoûvast meer. Integendeel, er is zelfs geen begrensde heelal meer. De mogelijkheden zijn oneindig.

Dat op zichzelf zou moeten leiden tot een nieuw kosmo-genetisch inzicht.

Dan inzichten omtrent de menselijke geest.

Men begint ervan bewust te worden, dat schijnbaar het bewustzijn - men kan dat dan samenvatten als "de menselijke psyche" - scheppende functies heeft, dat zij begrensd is in haar mogelijkheden en nooit alles gelijktijdig of volledig waar kan nemen.

Men gaat inzien, dat de voorstellingswereld van de mens minstens zo belangrijk is als zijn werkelijke wereld, zowel voor zijn welzijn als voor zijn leven, zijn uitingen en zijn opvattingen.

U zult begrijpen, vrienden, dat dit ook weer een grote schok is. Geen ziel, die vast geleid wordt door eeuwige krachten; geen geest, die op één pad verder schrijdt zonder andere mogelijkheden; geen wereld van waarheid. Een wereld, die in zichzelf waarzijnde, waan wordt voor velen. Een reactie op het niet-ware, die in de mens tot waarheid wordt.

Wij zullen begrijpen, dat ook dit de inzichten moeten gaan wijzigen. Want hiermede is een argument gegeven voor de waarde van het voorstellingsbeeld als waarheid boven het stoffelijk vaststelbare.

Ja, er worden tans reeds konklusies getrokken en ik hoop, dat men ze ook zal aanvaarden op verschillende plaatsen, waarbij wordt gesteld, dat hetgeen voor de mens niet gezien wordt en nog niet door zijn instrumenten wordt vastgesteld, desalniettemin móet bestaan om de eenvoudige reden, dat het de meest logische verklaring is voor alle optredende fenomenen. Dat is een belangrijk punt.

De wetenschap gaat dus, of zij wil of niet, langs verschillende kanten de richting uit van het kosmische. Het kosmische vindt uiteindelijk zijn weerspiegeling in het geloof. Maar de wetenschap vernieuwt zich steeds. Het geloof zal niet één kunnen worden met de wetenschap, indien het zich ook steeds niet vernieuwt voortdurend.

Aan de andere kant: er zijn toch nog zoveel mogelijkheden op ander terrein.

Wat zien wij met de kunst? De kunst begint zich af te wenden van de realiteit. Ik weet, dat er een hele hoop mensen zijn, die het er niet mee eens zijn.

Maar vraag nu eens aan een wetenschapsman, op psychologisch gebied, hoe hij deze afwijking van het realisme verklaart? Nu schuiven wij even alle would-be belangrijkheid van minder bekende kunstenaarssieltjes terzijde. Wij gaan spreken over de werkelijk modernen. Wat zou de wetenschap dan moeten zeggen: deze mensen zoeken een uitdrukking voor waarden, die in de wereld bestaan, maar door de doorsnee-mens niet worden gekend.

Aan alle kanten dus een poging tot vertaling van de ware wereld in termen, die voor de beperkte menselijke wereld aanvaardbaar zijn.

Begrijpt U nu, waarom de wetenschap zo belangrijk wordt? De kunstenaar kan aanvoelen, de prediker, of de profeet kan het in woorden uitbrullen, maar alleen de wetenschap is in staat de middelen te vinden, waardoor zij kan controleren, welke wetten er werken. En eerst, wanneer wij de wetten kennen, binnen onze eigen wereld, kunnen wij ons daarnaar richten.

Hoe meer wetten wij kennen, hoe meer wij zullen beseffen omtrent de oorsprong van het Al, zowel als omtrent de oorsprong van ons eigen wezen. De oorsprong kennende, de wording der mensheid ziende, zullen wij uiteindelijk op het doel af kunnen gaan.

In vroegere tijden was het de taak der wetenschap om voor enkelingen richtlijnen te scheppen, langs welke zij het volk konden leiden. Daarna werd het de taak der wetenschap om de mensheid te dienen door het oprichten van bouwwerken, het volbrengen van irrigaties, ja, het langzaam maar zeker verdedigen van de mensheid tegen vele parasitaire organismen, die voortdurend hem teisterde.

Tans is de wetenschap geworden tot een z.g. technische wetenschap. Men leert tans de mens de materie te gebruiken, opdat deze materie hem dienen zal. Maar dit kan niet de eindtrap zijn. Want de huidige gang der wetenschap maakt op de duur de mens tot slaaf van de door hem zelf in bepaalde vorm gegoten materiële werkende krachten.

Wij moeten dus verder gaan.

Wat zou meer logisch zijn dan dat die wetenschap tans probeert te bewijzen, wat achter de tans aanvaarde vormen, de tans aanvaarde technieken schuil gaat. Tracht te bewijzen, hoe de achtergrond is van alle zijn en leven, hoe zich de wereld der mensen uitbreidt over meerdere werelden door de mens niet beleefd. En hoe zijn machines niet alleen maar stampen op een klein plaatsje op aarde, maar een weergalm kunnen scheppen door vele parallel lopende werelden. Vele sferen, zoals gij zult zeggen. Duistere en lichte.

Hoe de gedachten van een wetenschapsmens, of de prestatie van de kunstenaar slechts verschijningsvormen zijn van een groter geheel.

De wetenschap zal de continuïteit der dingen moeten gaan bewijzen op een ander plan dan tans. Wat zij tans bewijst, is de opeenvolging, die, gesteld bepaalde voorwaarden, leidt tot een zeker eindresultaat. Maar zij zal verder moeten gaan.

Zij zal moeten bewijzen, hoe het begin van oerkrachten werkt tot een einddoel voor de mens, maar gelijktijdig in het begin het einddoel is vanuit kosmisch standpunt.

Zij zal moeten bewijzen, hoe een voortdurende wisselwerking tussen verschillende spanningsvelden in het Al, het leven niet alleen kreëert en in stand houdt, maar meer nog: elke reactie in één der vele gebieden onmiddellijk doet weerkaatsen in alle anderen.

Hoeveel wat op deze wereld van U geschiedt, weerkaatsing is van invloeden elders en hoe gij op Uw manier en Uw beurt ook weer vorm geeft aan werelden, van welks bestaan gij geen besef hebt.

Ik ben ervan overtuigd, dat de menselijke wetenschap op de duur deze taak zal kunnen volbrengen. Dan zullen zij een zuiverder inzicht kunnen geven in het ontstaan en bestaan van de kosmos en zo ook van het doel van leven, van alle mens, de werkelijke waarde, die ons allen verder draagt, de continuïteit ook van ons eigen bestaan.

Misschien zelfs, dat het nog verder gaat. Misschien, dat de wetenschap eindelijk een harmonie zal kunnen scheppen tussen de geest in de mens en de stof in de mens. Zo vervullende de belofte, dat, wanneer de rode Adam zichzelf in al zijn krachten terug heeft gevonden, hij opnieuw in zijn geschapen vorm voor zijn Schepper optreedt.

De wetenschap heeft een grote taak. Zij heeft in het verleden veel misverstanden gepredikt. Maar dat doet zij heden ten dage nog. Haar fouten hebben het beeld bepaald, dat de normale mens beschouwt als: opvatting van het Al in de kosmos. Haar vorderingen zijn het, die langzaam de mens voorbereidende hem tot een steeds zuiverder inzicht en begrip zullen opvoeden.

Daarmede, vrienden, heb ik mijn korte betoog over de wetenschap beëindigd. Ik zal - vóór ik heen ga - nog eventjes maatregelen nemen, dat mijn opvolger niet onmiddellijk last heeft.

Mijn instrument in goede staat achterlatende dank ik U voor Uw aandacht.

Goeden avond.

Goeden avond, vrienden,

Tweede onderwerp. Uw eigen keuze. Vertelt U het maar.

x Ik heb een onderwerp voor U: Hoe is de geestelijke evolutie van de plant? Kan deze ook het mens-zijn bereiken?

- Dat is nu even een vraag, daar kun je een hele tijd over gaan babbelen. Laten wij maar beginnen bij het begin.

De plant is niet een bewust leven in de zin, waarin de mens zich beschouwt. Het plantenleven wordt soort na soort door een soort monade, zoïets als een groepsgeest, a.h.w. geregeerd. Van een eigen bewustzijn is wel degelijk, ofschoon beperkt, sprake.

De geest van de plant en haar bewustzijn dus zijn niet van een zodanige geaardheid, dat zij onmiddellijk kunnen evolueren tot meer bewuste vorm. Zij hebben n.l. geen enkel gevoel van aansprakelijkheid en zijn vaak de voertuigen op hun beurt voor natuurgeesten, die hun eigen wezen versterken door de geest, of de ziel, van de planten te gebruiken.

U zult dus begrijpen, dat de weg van "plant" tot "mens" wel heel lang is. Zij is niet onmogelijk, maar, zoals ik zeg, erg moeizaam. En U weet: waar een moeilijke weg is, daar zijn altijd een hele hoop entiteiten, die de gemakkelijkste weg zoeken.

Waarmee associëert nu de plant het meeste? Met de krachten van de natuur. Zij is volledig afhankelijk van de zon, de wind, de regen en zal dus juist die krachten het sterkst weten te waarderen. Zij is vaak onmiddellijk gepaard met geestelijke invloeden, of licht-dierlijke invloeden. Licht-dierlijk, omdat wij dan te maken hebben met insecten, die weliswaar een behoorlijk hoogstaand individueel bewustzijn hebben, maar geen persoonlijk streven, dus altijd binnen een groep strevend weer gebonden zijn.

Als resultaat zullen de meeste planten zien te evolueren tot een niet-stoffelijke vorm en deel gaan nemen aan het werken der natuurkrachten.

Uitzondering moet ik hier gaan maken voor enkele bomen. De boom n.l. kan zó oud worden, dat zij op de duur een eigen persoonlijkheid verwerft, dank zij haar voortdurende met de elementen. Maar dat is ongeveer de enige.

Wij weten, dat de plant de ervaringen kent van veel voedsel - weinig voedsel, dus welbehagen en groei en bloei en onbehagen, de vreugde van het vrucht dragen plus de verrukking van de bloei. Dat zijn alle perioden, die zij doormaakt. Zij beweegt zich, maar heel traag. Haar tijdservaren is heel anders dan het Uwe en haar belevingen, haar gedachtenleven - als ik daar tenminste over mag spreken - is met het Uwe niet te vergelijken.

De binding van haar geestelijke persoonlijkheid is over het algemeen veel losser dan de Uwe, van de mens, en vooral bij bloemen b.v.; zien wij heel vaak de geest, of de geestelijke kracht daarvan, zich naast of rond de bloem bewegen, als een soort van tolletje van verschillende kleuren. Voortdurend wervelend en draaiend.

Naarmate de draaiing vermindert, verslapt de levenskracht in de bloem. Dat kan ik er nog bij vertellen.

Okk voor de boom gelden ongeveer dezelfde dingen.

Wat is dus logisch? Dat, wanneer de plant verder gaat, zij hoofdzakelijk de bewegelijkheid zal zoeken, waarin zij - naar zij meent - de haar aangename indrukken sterker en veelvoudiger op zal kunnen vangen, terwijl zij gelijktijdig aan onaangename invloeden zal ontgaan. Vandaar, dat haar eerste evolutie, of wellicht geestelijk in het rijk der natuurgeesten, ofwel meer stoffelijk in het rijk der kleine insecten, zal zijn.

Het zijn soms héél kleinen, hoor!

Van een direkt bewustzijn is nog geen sprake. Eerst langzaam maar zeker wordt het groepsbewustzijn door de plant nog onbewust ondergaan - op enkele na - tot een bewustzijn, dat nu de eenheid van het "IK" met de groep reëel uitdrukt in bewuste waarde.

Hebben wij dat gehad, dan begint de mogelijkheid te komen tot een meer zelfstandig optreden. Wanneer dan een aantal trappen b.v. in de reeks der insecten is doorlopen bestaat de mogelijkheid tot inkarnatie als vogel.

Speciaal dan wel een vogel, die in kolonies nestelt en in groepen trekt. Vandaar uit naar de meer individuele vogel toe.

Vandaar uit naar het zoogdier, van het zoogdier uit naar de mens.

Maar ja, ik zeg, dat is een moeilijke weg. De weg van de natuurgeest is een andere. Door vrij bewegelijk te worden en zich te binden aan de aarde, wat vaak voorkomt, aan de lucht, ofwel aan het water, - nooit aan het vuur - krijgt het bewustzijn de mogelijkheid om zonder zelfstandige zin voor verantwoordelijkheid een grotere hoeveelheid kennis omtrent de wereld op te doen en een zuiverder beeld te verwerven.

Dan bestaat de mogelijkheid om te evolueren eerst in het rijk van de natuurgeest. Want een aardgeest b.v. verhoogt zichzelf, wanneer hij b.v. luchtgeest wordt. Groter bewegelijkheid, groter mogelijkheid en groter ervaring. Bovendien een langere levensduur.

Zo gaat het verder tot er een ogenblik komt, dat gekozen wordt tussen een zuiver geestelijke en een stoffelijke ontwikkeling.

Natuurgeesten en natuurkrachten zijn half-stoffelijk. U moet niet denken, dat het nietigheidjes zijn, zij zijn wel degelijk met de natuur verbonden, maar op een zodanige manier, dat U als mens daar niets van merkt. Zij hebben hun wortels wel degelijk in de materie.

Wordt die keuze gedaan in geestelijk opzicht, dan zien wij van hieruit een ontwikkeling, die het hele menselijke zijn links laat liggen. Wij zien dan een werken met velden en krachten, waardoor een bewustzijn ontstaat, dat weliswaar een persoonlijkheid geeft, maar toch heel anders dan een mens zich dat in kan beelden.

De andere kant gaat weer ongeveer naar het menselijke toe; want de natuurgeest kan onder omstandigheden als mens inkarneren. Over het algemeen een betrekkelijk lage mens, hoor, geen hogere mens, geen meer bewuste mens, bedoel ik.

Daarnaast bestaat ook natuurlijk nog de mogelijkheid van incarnatie in een dier en dan vaak met een bepaalde bedoeling.

Er zijn wel gevallen geweest, dat een boomgeest b.v., een natuurgeest dus, die haar zeteling weer in de boom had gekozen - aardgeesten meestal zijn dezen - tot tijger werd om de schade te wreken, die men aan zijn woonplaats had aangericht.

Dus er zijn bepaalde elementen van bewustzijn mee verbonden. Vandaar uit gaat de evolutie dan verder, via de zoogdieren en zal dan meestal wel bij de mens terecht komen.

U ziet dus: als wij over de evolutie van de plant moeten gaan praten, dat het al heel moeilijk is om precies te zeggen, waar het heen gaat.

Verder kunnen wij in de plant zelf ook nog een evolutie-proces zien. Want het begint met de zuivere groepsplant. Denk b.v. aan mos. Denkt U aan zwammen. Bepaalde gistsoorten enz. Dat is eigenlijk een samenvlechting van individuen, die onverbrekkelijk toch geheel weer met elkaar verbonden zijn.

Gras b.v. is er ook nog een voorbeeld van. Want het gras is niet zuiver individueel. Het werkt voortdurend samen met andere individuen en alleen als massa voelt het zich gelukkig en komt het tot de grootste bloei.

U begrijpt: dan krijgen wij vanzelf de bloemen. Bloemen komen meestal in kleinere groepen, maar ook gezamenlijk voor. Wij hebben b.v. de typen, die zich door wortelstok voortplanten en die zich door zaad voortplanten. Maar altijd een zekere spreiding in eigen omgeving, waarbij de onderlinge afstand groter wordt en ook de middelen tot zaadspreiding naarmate de plant ook meer individuele eigenschappen krijgt.

U moet maar eens opletten, wanneer U b.v. een zeer bewegelijke plant hebt, als zonnedauw. Die komt niet in scholen voor. In kleine klompjes, ja. Maar zij spreidt zich betrekkelijk ver voor zo'n kleine plant.

Bomen precies hetzelfde. Wanneer het even kan, spreiden zij zich. Dit gebeurt, omdat zij meer individueel ontwikkeld zijn.

Naarmate een plant meer individueel ontwikkeld is, zullen wij verder zien, dat zij meer eigen bewegingen uitvoert en zich wendt naar de invloeden van buiten.

Een bloem b.v. zal de zon volgen, maar dat doet de bloem van mos niet en ook de soorten van lagere ontwikkelde planten niet. Dus in de plant zelf zien zij ook al een evolutie-mogelijkheid naar een meer complexe vorm, die op zijn beurt een meer persoonlijk bewustzijn binnen de groepsmonade mogelijk maakt.

- Ik geloof, dat ik zo over het onderwerp wel voldoende heb gezegd. Is er iemand, die er meer over wil weten, dan gaat U Uw gang maar.
- x Hoe staat het dan met de ontwikkeling van etherische lichamen als: begeertelichaam enz. en eventueel denkvermogen?
- Levenslichaam in de plant is volledig bestaand, dat is logisch. Van een begeertelichaam is slechts in ontwikkeldende trap sprake. Naarmate de plant meer complex wordt zal het begeertelichaam zich meer ontwikkelen. Van een denkvermogen is praktisch nog geen sprake. Bij het dier zien wij het begeertelichaam over het algemeen volledig ontwikkeld en daarnaast een ontwakend denkvermogen.
- x Wat zijn de vissen dan?
- De vissen zijn een ontwikkeling, die enigszins apart ligt, omdat de vis eigenaardig genoeg een reeks ontwikkelingen door kan maken, die haar buiten de menselijke vorm om tot een volledige geestelijke bereiking voorbereidt. De vis moet U zien, als iets wat zelfs menselijke gevoelens en zelfstandigheden aardig benadert.
- Onder de vissen moeten wij dan ook meebegrijpen - ofschoon het niet helemaal juist is - de volledig in het water levende zoogdieren, want die horen in dezelfde trap van evolutie thuis. Er zijn mogelijkheden om via de robben te komen tot een geestelijke ontwikkeling, waarbij het meestal een vis is, die inkarneert in de jonge rob-, die het niet noodzakelijk maakt de menselijke vorm te betreden, maar U gelijktijdig over doet gaan in een sfeer, die wij kunnen vergelijken met de hogere natuurgeesten, die, ofschoon werkend nog steeds onder leiding van de verschillende monaden in de keuze van monaden vrij zijn, als zodanig een eigen persoonlijkheid hebben en een niet vaste en onverbreekelijke binding met één bepaalde ontwikkeling.
- In de ontwikkeling van de mensheid, dus het stoffelijk leven, de zoogdieren enz. zijn de vissen natuurlijk voertuigelijk geweest indertijd. Maar hun eigen ontwikkeling gaat een andere richting uit. Per slot van rekening is de mens maar een heel klein deeltje van hetgeen hier op aarde ontwikkelt, is a.h.w.....hoe moet ik het zeggen?.....
- Kunt U zich voorstellen een school, waar zij verschillende eindklassen hebben. Er zijn sommigen, daar gaan heel veel wezens naar toe, heel veel mensen naar toe, anderen komen maar enkelingen.
- U moet zich de mensheid - ondanks haar grote aantal - toch maar voorstellen als een soort van eindklas, waarin alleen maar een paar enkelingen terecht komen. Want als U gaat vergelijken, hoeveel levende wezens er zijn op deze wereld ten opzichte van de mensheid, dan zou waarschijnlijk gauw tot de konklusie komen, dat als er geen mens over was, de wereld er heel weinig van zou merken. Misschien dat een hele hoop dieren zouden zeggen: "Nu, dan wordt het eindelijk weer eens wat beter voor ons".
- x In welk stadium van het leven verschijnt het rode bloed? Bij de plant is dit niet aanwezig, bij de vis ten dele en bij de dieren weer wel.
- Dat ligt er aan, welk dier U hebt, mijn waarde vriend. Het werkelijke rode bloed zien wij, wanneer de amfibieën voorbij zijn. Dus het rode bloed treedt eigenlijk op bij het zoogdier, het zuivere rode bloed.
- Naarmate het dier meer op het land leeft en meer warmbloedig is, zien wij een hoger ijzergehalte, waardoor de rode kleur van het bloed hoofdzakelijk wordt veroorzaakt, zoals U misschien weet. Daar is meer ijzer nodig voor de binding van zuurstof en nog enkele andere gassen.
- x Houdt dit ook verband met het dragen van een hoger lichaam?
- Ik zou het niet graag ontkennen, maar ik durf het ook niet helemaal te bevestigen, want de zaak staat niet zó, dat rood bloed een vereiste is voor het dragen van een hoger lichaam.
- Anderzijds is het wel een feit, dat, wanneer men te maken heeft met een vorm, waarin het rode bloed optreedt de omstandigheden vaak het vormen van een hoger geestelijk lichaam in de hand werken en dus ook bij een mogelijke inkarnatie, of reïnkarnatie, degenen met hoge geestelijk lichaam meer zullen worden aangetrokken tot deze vormen.
- x Het is toch zó, dat planten behoefte hebben aan de toewijding en de uitstraling van mensen?
- Dat zou ik niet graag zeggen.
- x Er zijn toch mensen, waarbij de planten buitengewoon goed groeien?

- Een groene duim hebben. Kijkt U eens: dat ligt eigenlijk helemaal niet aan de behoefte aan mensen; gelooft U mij, de meeste planten zouden zonder de mensen gelukkiger zijn.

Het is misschien niet erg vleierend voor U, maar het is een feit. De mens is uiteindelijk in de ogen van veel ander leven een soort parasiet.

Ja, maar ik zeg niet, dat een mens een parasiet is. Maar t.o.v. het andere leven is hij het vaak wel, omdat hij vaak misbruik maakt van anderen. Dat is zijn onbewustzijn, dat zal later ook wel eens voorbijgaan.

De plant heeft echter behoefte aan een bepaalde omgeving, een bepaalde sfeer. Zij is niet gevoelig voor de mens als zodanig, maar wel voor zijn uitstraling. De mensen, die een meer harmonische uitstraling hebben, zullen bovendien, wanneer zij een zekere genegenheid hebben voor planten - wat in houdt, dat zij die uitstraling ook op de plant richten - succes hebben er mee. Terwijl anderen, die planten alleen maar als een decoratie zonder meer beschouwen, over het algemeen niet zoveel geluk hebben. En degene, die er eigenlijk niet van houdt, meestal de plant ziet verdorren zonder kenbare reden.

U moet niet vergeten - ik heb het er daarnet al over gehad - levenskracht is net een soort van tolletje. Maar dat zit niet in die plant, dat is bijna rond die plant, soms er naast, soms erboven. Dat is héél erg gevoelig voor elke uitstraling.

Een onverschillige uitstraling betekent eigenlijk, dat daar kracht van wordt weggenomen, dat wordt geremd in zijn wenteling. Terwijl alle bewondering, alle daarop gerichte positieve kracht betekent a.h.w. een opladen. Daardoor wordt die wenteling versterkt. De kleuren worden feller. Het geeft meer energie. Daardoor zal de plant zijn levenssappen zuiverder trekken, omzetten enz. Een simpele verklaring eigenlijk, hè?

Dan zou ik nu zeggen: gaat U maar pauzeren, vrienden. Dan kunt U Uw andere vragen wel uitstellen tot ná de pauze.

Goeden avond, allemaal.

-O-O-O-O-O-

Goeden avond, vrienden,

Vragenrubriek. Op persoonlijke vragen geen antwoord, op andere vragen en zover U ze stelt en wij antwoord kunnen geven.

x Er zijn zoveel vervolgd op deze wereld. Zij, die vervolgd willen zijn, omdat zij eens zelf vervolgd. Kunt U daarover iets meer zeggen?

- Het eigenaardige is, dat de meeste mensen niet vervolgd worden, omdat zij eens vervolgd hebben, maar om de eenvoudige reden, dat zij de vervolging uitlokken, waar zij de vervolging vrezen.

Degenen, die in hun vroeger leven een ander vervolgd hebben komen vaak in een situatie, waarin zij zelf vervolging uit zullen lokken. Maar er zijn er maar heel weinig, die bewust deze ervaring zoeken.

Wij zouden kunnen zeggen, dat op deze wereld de meeste mensen vervolgd worden, om de eenvoudige reden, dat zij niet voldoende bewustzijn bezitten om deze vervolging te ontgaan, zich daaraan te onttrekken, of wel de vervolgers af te weren en te overwinnen.

Ik zou dan ook de konklusie willen trekken, dat slechts diegenen op deze wereld vervolgd worden, die zelve door hun eigen gedrag, de eisen, die zij aan het leven stellen etc. plus hun innerlijke zwakte, dit uitlokken en zich uiteindelijk eraan onderwerpen. Is dit voldoende?

x Kunt U iets vertellen waarom de Duitsers en de Japanners de vrijmetse-laars zo vervolgd?

- Dat is heel begrijpelijk. Een nationalistische beweging kan nooit een internationale beweging in zich dulden.

De vrijmettselarij is nu eenmaal in haar wezen volkomen internationaal. Zij erkent weliswaar de nationale eigenschappen en bestrevingen, maar ziet zichzelf als een groepering, die al het nationale overkoepelend, de wereld tot eenheid moet brengen en de ontwikkeling van die wereld als eenheid verder bevestigen.

Nu is het niet alleen zo met Japan en met Duitsland. Maar een "Übermensch" krachtens geboorte is iets, wat volgens de vrijmetselarij niet bestaat. Dat is natuurlijk al heel erg jammer, want Japan leefde op de illusie, geschapen door de grote oorlogsheren, het concern van de Mitsui e.d., dat zij buitengewone mensen waren met buitengewone verbindingen met het bovennatuurlijke en eigenschappen beter dan iemand op de wereld. Ongetwijfeld het resultaat van een in het volk levend minderwaardigheidskomplex, dat op een dergelijke wijze wordt overgekompenseerd.

Van de Duitsers had gezegd kunnen worden: naarmate zij meer verslagen worden, meer geneigd zijn om hun eigen natie te zien als iets meer belangrijk.

Naarmate zij meer van hun eigen overwinning overtuigd zullen zijn, zullen zij geneigd zijn om de wereld beter te aanvaarden. Ook hier dus zekere minderwaardigheidskomplexen, die soms gekompenseerd worden op een juiste wijze, maar dan door de simpele zielen met hun minderwaardigheidskomplex door een verkeerde uitleg worden voortgezet tot overkompensatie.

De stellingen van Rosenberg op zichzelf n.l. zijn helemaal niet verwerpelijk. Maar de wijze, waarop zij geïnterpreteerd werden, was van een zodanige aard, dat zij aanleiding is geweest tot vele betreurenswaardige voorvallen.

x Wij mogen de vrijmetselarij als zodanig dus beschouwen als een internationale groepering, die slechts op internationale basis wil en kan zijn, waardoor zij binnen elk nationalistische milieu, dat zich beroept op nationale meerderwaardigheid ten allen tijde vervolgd moet zijn.
- Wat heeft Goethe bedoeld met zijn uitspraak: "Du bist am Ende was du bist"?
- Dat is heel eenvoudige: je bent, wat je bent en anders niet. Je kunt je wel verbeelden, dat je anders bent; maar hoeveel je je ook verbeeldt te zijn, je bent toch slechts dat, wat je bent, ondanks al je verbeelding. En aan het einde, d.w.z.: het einde van je leven, het einde van je waan kom je dan tot de konklusie, dat je eigenlijk jezelf bent en niemand anders.

Dat is voor sommigen erg beroerd om te ontdekken, want zij denken, dat zij heiligen zijn en zij komen tot de ontdekking, dat zij grote zondaren zijn b.v. Een erg pijnlijke ervaring.

Goethe bedoelt: wij kunnen niets anders zijn dan dat, wat wij zijn. Wat zijn wij? Deel van de Goddelijke Kracht tijdelijk in stoffelijke vorm geuit op aarde, met een persoonlijkheid, die ook in andere werelden voortbestaat. Wij zijn dit met een zeker bewustzijn, dat ons geestelijk en lichamelijk niveau uiteindelijk bepaalt.

Ondanks alle voorstellingen, die wij onszelfen daarover vormen, ondanks alle gedachten, alle praatjes, die wij daarover maken, zijn en blijven wij, wat wij zijn.

x Ik zou zeggen: het is heel logisch en heel nuchter.
- Kunt U ook zeggen, of de Toeareg afstammelingen zijn van de Atlantiërs, zijn zij Christenen, of zijn zij dat geweest? Of zijn zij soms afstammelingen van Haggar? Hoe komen zij aan het kruis-symbool?
- Nu, dat is nogal een aardig reeksje vragen, zou ik zo zeggen.

Punt één: De Toeareg zijn niet afkomstig van de Atlantiërs, tenminste niet in direkte vorm. Zij zijn oorspronkelijk van indo-germaanse oorsprong. Hetzelfde ras, dat wij ook in Kaukasus terug kunnen vinden, zo hier en daar. Zij wonen in het Haggar gebergte en zijn - slechts volgens de legende - afstammelingen van Haggar, de slavin van Abraham.

In werkelijkheid, zoals gezegd, waren zij dat niet en zijn zij weliswaar van indo-germaanse oorsprong met zekere semitische bijmenging, maar behoren toch niet tot het joodse, of zelfs arabisch-semitisch geslacht.

Hoe zij aan het kruis komen? Wel, in de eerste plaats is het kruis een van de eerste symbolen, die de mensheid heeft gebruikt. Natuurlijk, U weet het, tegenwoordig heeft het Christendom monopolie erop, maar dat is wel een beetje laat gekomen, want het kruis werd al veel eerder gebruikt.

Het kruis is n.l. de uitdrukking van kruising van vlakken of waarden en geeft als zodanig een voorstelling van het meest primitieve begrip van kosmische bewustwording. Een horizontaal niveau, waarop het leven

zichzelf openbaart en uit en een vertikaal niveau, dat de stijging van het bewustzijn betekent, waardoor het horizontaal niveau langs deze as verplaatst kan worden, tot uiteindelijk de perfecte bereiking plaats vindt, een z.g. "T" of "Tau", waarbij het hoogst mogelijk niveau van stoffelijke bereiking uitgedrukt wordt door aan te geven, dat boven de horizontale as slechts nog de eeuwige kringloop, of de eeuwigheidsgedachte in de vorm van de bekende lus de verwerking van de "IK"heid mogelijk maakt.

Dat heeft nu eigenlijk weinig te maken met dat kruis, wat menige Targi (enkelvoud van Toeareg - vert.) op zich heeft laten tatoeëren, maar zij hadden het kruissymbool vóór het Christendom.

Of zij Christenen zijn geweest? Ja. Er is een tijd geweest, dat velen van hen het nestoriaans Christendom aanhingen, dat wij ook nog gedeeltelijk terug vinden bij de Kopten.

De koptische kerk, zoals U weet, heeft in Abessynië een grote invloed.

De Toeareg hebben dus een periode van Christendom gekend, maar zijn onmiddellijk na de hervorming, die de Moslims eigenlijk aan het bewind bracht, overgegaan tot de Islam en zijn op het ogenblik, op enkele uitzonderingen na, Islamieten. Zij hebben een groot gedeelte van hun eigen geloof echter mede verwerkt in hun islamitische opvattingen, zodat zij ook tans nog het kruissymbool b.v. gebruiken bij eedsaflegging.

Hiervoor wordt vaak het zwaard gebruikt, dat een kruisgevest heeft. Zij kennen als stamteken de kruistatoeëring nog steeds. Zij maken nog gebruik van een klokje, dat geesten verdrijft. Niet oud-Christelijke oorsprong, zoals men misschien meent, ofschoon de Islam het klokje als Christelijk vaak verwerpt; U weet wel, zo'n tinkelbelletje, maar zij gebruiken dat nog in de oude zin, de vóór-Christelijke zin, waarbij men de belletjes gebruikte om kwade geesten te verdrijven. Zelfs Balah had belletjes op zijn ezel zitten.

Het is eigenaardig: tegenwoordig zie je nog menige ezel met belletjes lopen. Vandaar, dat de grootste ezels het meeste lawaai maken.

Kort samengevat: Wij kunnen dus zeggen, dat de doorsnee-Targi een mens is met feudale gewoonten. Hij gelooft dus aan een sterke scheiding tussen edelen en slaven. De verhoudingen zijn daar patriarchaal, de familie vader is gezaghebber over de gehele familie. Het geloof is - altans uiterlijk - op de Islam gebaseerd, kent zekere Christelijke gebruiken uit de oudheid. Zij kennen zeer sterk familiebanden daar. Zij zijn oorspronkelijk van indo-germaanse afstamming en hebben zich soms gedeeltelijk vermengd, ofschoon niet veel, met de verschillende arabische volken. Zij wonen in vestingsteden, waar zij bovendien nog vaak magische rituelen kennen, die uit het oude heidendom stammen en die niet altijd worden getolereerd door het Christendom of de Islam.

x Als ik U goed begrepen heb, beschouwt men het "Tau"teken als de hoogst geëvolueerde vorm van het kruis. Omdat de dwarsbalk zich op de top van de horizontale balk bevindt. Ik heb echter ook wel eens gehoord, dat het griekse kruis de hoogste ontwikkeling van het kruis is, omdat alle vier de balken evenredig zijn. Hoe staat U daar tegenover?

x Uit de aard der zaak sta ik daar zeer vriendschappelijk tegenover. Maar dat neert niet weg, dat ik het niet als de hoogste ontwikkeling kan zien. Er is n.l. een geheel andere symboliek verwerkt in dat z.g. griekse kruis, waar het griekse kruis eigenlijk als "X" dient te staan. D.w.z.: aangeeft, dat 2 ontwikkelingen elkaar kruisen in het punt "mens" - het punt, waar de balken elkaar raken, waarna beiden hun eigen weg naar ontwikkeling streven. Als zodanig is het een kosmogram van geheel andere betekenis dan het z.g. staande, of Christelijke, kruis en de verschillende varianten daarvan.

Het gelijkarmige kruis, zoals het z.g. "+"teken dus, is ook weer een zeer oud symbool en geeft aan het bewustzijn van de mens, dat hij zich bevindt temidden van een wereld, waar een beneden- en een bovenwereld, of wel een onderwereld en een hemelwereld is, plus verschillende stoffelijke mogelijkheden. Als zodanig geeft het de uitdrukking aan het Al, voorzien van haken wordt het tot zomerad of hakenkruis en naargelang zijn wenteling, geeft het aan de stoffelijke, de materialistische berei-

king - hakenkruis -, of de geestelijke bereiking - zonnrad -, in beide gevallen wijzend op de hoogste heersende macht, die alleen op aarde zich uitende een volledige bewustwording tot stand kan brengen.

x Kunt U iets vertellen over: de Zonen van het universele denkvermogen?

- Nu moet ik uitkijken, dat ik niet teveel zeg en niet te weinig. Laat ik het zo zeggen: De zonen van het universeel denkvermogen zijn de bewuste krachten, die als heersende gedachten de Schepping helpen vormen. Niet zijnde de Heren der Schepping, maar zijnde de drijvende gedachten, ofwel de vormingspatronen, waarlangs de Heren der Schepping en de tronen en de heerschappijen hun werking uitoefenen in heel het Al.

Ik hoop, dat het voldoende is en als het niet voldoende is, dan wachten jullie maar rustig af, tot er een ander komt, want ik zeg er toch niets meer over.

x Is het mogelijk, dat men bij het plukken van een bloem de plant pijn doet? Houdt het eten van vlees de geestelijke bewustwording tegen?

- Ja. Het plukken van een bloem is in zekere zin het beroven van een plant.

U moet goed begrijpen, de bloem is a.h.w. de rijpheid, de levens- en liefde-uiting van de plant.

Ik wil niet veel zeggen, maar de jongelui, die wel eens door een nijldige papa zijn weggestuurd net toen het tot de eerste kus zou komen, die kennen toch wel dat zekere gevoel van frustratie.

Dat kent ongetwijfeld ook de plant, wanneer de bloem wordt geplukt. Het is niet ernstig en blijvend, dat geef ik toe. Maar zolang de bloem haar eigenlijke doel niet heeft vervuld, wordt de plant daardoor gefrustreerd en ofschoon zij geen groot bewustzijn heeft, lijdt zij enigszins toch wel hieronder. Zij zal dan ook alles doen om zo mogelijk een tweede bloem op te stuwten, zodat alsnog haar doel - kontakt en voortplanting - kan worden bereikt.

Of je door vlees eten geestelijk naar beneden gaat? Dat is weer een lastige kwestie. Ik ken heel edele mensen, die toch varkensvlees eten en ik ken varkens van mensen, die vegetariërs zijn.

Het is dus wel heel moeilijk om hier iets te bepalen. Laten wij zeggen, dat vleeseten voor vele mensen nog een noodzaak is, dat zij slechts door het gebruik van dierlijke eiwitten een normaal functioneren van hun lichaam kunnen bereiken.

Op het ogenblik echter, dat wij geen behoefte daar meer aan hebben en op andere wijze voldoende eiwitten voor ons lichaam kunnen verwerven, is het beter om planten te nemen. Want een dier heeft - net als een mens - zijn interne sekretie, dus in de celweefsels bevindt zich een hoeveelheid stoffen, die gelijktijdig de karaktereigenschappen, de uitingen van het dier eigenlijk, tot stand brengen.

In het primitieve bijgeloof merk je dat nog wel. Zij eten het hart van een leeuw om zo moedig te worden als een leeuw enz.

Er is een zekere overdracht van eigenschappen, zij het ook zeer gering. En zo kunnen dus bepaalde dierlijke elementen in je lichaam worden gestimuleerd door het eten van vlees.

Kijk eens: als je zonder dat eten van vlees ziek wordt, dan kun je beter gezond met vlees en eigenschappen, dan ziek zijn.

Een plant daarentegen heeft over het algemeen geen stoffen, die direkt stimulerend zijn voor de mens in de zin van bepaalde karaktereigenschappen stimulerende.

Er bestaan planten, die afscheidingen in de mens wel sterk bevorderen. Daar moet je je dan ook van onthouden, want die zijn nog veel gevaarlijker dan vlees, omdat zij eenzijdig stimuleren.

De doorsneeplant echter is gemakkelijker aan te passen aan het organisme van de mens en onthoudt zich dus van het stimuleren van stoffelijke eigenschappen, die voor de geest misschien niet erg gewenst zijn.

x ligt er nog enig verschil tussen het consumeren van het vlees van warmbloedige dieren en het eten van vis?

- Er zit wel enig verschil in. Maar het blijft toch altijd eiwit, dierlijk eiwit met zijn bijzondere kwaliteiten. Dan moet ik voor mij zeggen, dat vele mensen soorten vis eten, die ik niet zou lusten. Neemt U ook nog een lekker palinkje? Realiseert U eens, hoe die zich voeden, hè? Of een lekker garnaaltje? Daarom.....ik wil maar zeggen.....

Maar vis is in sommige gevallen, vooral bepaalde soorten vis, toch wel gezond. Onthoudt U, dat geschubte vis altijd beter is dan gladhuidige vis. Als voorschrift, hoor, maar er zit waarheid in. Zij voeden zich n.l. op gezondere wijze. Nu bevat vis over het algemeen een hoger fosfor-gehalte, wat voor Uw denkvermogen soms gunstig kan zijn.

- x Is Jungschlaeger een natuurlijke dood gestorven? Is Jungschlaeger al in Uw sfeer aangekomen?
- Het eerste antwoord: laten wij aannemen van ja en blij zijn met deze oplossing.

Punt twee: neen, daarvoor is de tijd nog te kort. Verder geen kommentaar van onze kant hierover, waar wij menen, dat nu deze oplossing eenmaal heeft plaats gevonden, iedereen dankbaar moet zijn, dat niet meer haat ontstaat, dan reeds hierdoor ontstaan is. Terwijl gelijktijdig dit gebeuren een waarschijnlijk gunstige invloed kan hebben voor de nog levenden.

- x Hij wordt na één dag begraven? En ik dacht, dat er drie of vier dagen nodig waren om van het lichaam vrij te komen?

- Wanneer het lichaam tekenen van ontbinding vertoont, dan kan men er zeker van zijn, dat het zilveren koord is verbroken, de geest dus vrij is. Maar een geest kan soms door lopende gebeurtenissen sterk aan de aarde gebonden zijn. Wanneer dat het geval is, dan kan zij nog een lange tijd in de nabijheid van het lichaam blijven vertoeven.

- x Maar ik heb gehoord, dat sommige geesten nog veel langer aan het lichaam gebonden zijn?

- Dan is zij niet meer aan het lichaam gebonden, maar dan blijft het bij het lichaam, dat is een verschil.

Nu ja, ik geloof, dat wij het zo wel kunnen laten.

- x T.a.v. het eerste onderwerp zou ik willen opmerken, dat de drang tot evolueren ons is ingeschapen. Alles verandert, alleen de Here verandert niet. Zo staat het in de bijbel. Mij dunk, dat het steeds weer op aarde komen uiteindelijk de wetenschap baart en onze ontwikkeling betekent.

- x Ja, in zekere zin wel. De mens blijft zichzelf altijd gelijk. Het zijn de omstandigheden, die hem dwingen steeds meer waarden in zichzelf te realiseren om zichzelf tegenover de buitenwereld te kunnen handhaven.

Het is dus niet de drang in de mens naar de ontwikkeling, er zijn er een hele hoop, als die het hebben, zoals zij het hebben willen, gaan zij zitten en kijken zij nergens meer naar om, laat staan naar zichzelf of hun geestelijke ontwikkeling. Zij verlangen dus daar niet naar.

Het is de wereld buiten ons, die ons voortdurend dwingt ons te realiseren, wie en wat wij zijn. Dat is onze eigenlijke evolutie.

Daaruit zou volgen, mijn waarde vriend, dat de doorsneemens niet verlangt of gedrongen wordt tot innerlijke waar de tot evolutie, maar door zijn beloven in uiterlijke waarden gedwongen wordt tot een innerlijke realisatie van zijn eigen kwaliteiten en toestand, opdat hij in staat zal zijn zichzelf te blijven.

Dan komen wij vanzelf bij het punt, waar het om gaat. De mens in zichzelf, eens geschapen vanuit het Goddelijke, was volmaakt, maar zich niet van eigen volmaaktheid bewust. Hij realiseert zich dit, waar hij niet in harmonie zijnde met het Goddelijke, volgens zijn bewustzijn, geschillen opmerkt tussen het perfect Goddelijke buiten zich en het bewustzijn onvolmaakt, dat in hem leeft. Zo komt hij tot herhaalde verschijningen in verschillende werelden en vormen, trachtende zichzelf aan te passen aan de Goddelijke volmaaktheid en zo de statische evenwichtstoestand te bereiken, die hij in zijn wezen begeert.

U moet dat maar eens goed nalezen, dan klopt die bijbeltekst ook precies. Die lui, die de bijbel geschreven hebben, waren zeker niet gek.

Ik hoor, dat wij zover zijn. Zijn wij zo ver?

- x Zoudt U willen spreken over de zin van werkelijkheid en van illusie?

- Dat kan ik heel vlot en heel gauw doen. In werkelijkheid bezit je slechts dat, wat je niet in eigendom hebt, want dat kun je accepteren, waarderen en genieten, zonder eraan gebonden te zijn.

Zodra je meent, dat je iets bezit, bezit je het niet, maar ben je bezit van je bezit geworden.

Kort, maar krachtig, hè? Anders zou ik het niet zeggen, want er zit er één te zeggen: "Toch is het zo!"

Je kunt het ook nog anders uitdrukken.

Wanneer een mens zegt: "Ik wil bezitten", dan zoekt hij naar iets, wat hij in werkelijkheid reeds heeft. Want deze wil tot bezitten, dan heeft hij de waardering ervoor. De waardering, is de enige bezitsmogelijkheid, die hij heeft.

Op het ogenblik, dat hij zegt: "Ik wil bezitten", verwerkelijkt hij het bezit. Maar wanneer hij bezit, vreest hij te verliezen, waardoor hij geen bezit meer heeft, maar slechts de angst voor het verlies.

Op het ogenblik, dat hij verliest, zegt hij: "Ik heb bezeten", en vergeet de vreugde over de mogelijkheid tot genieten, aanschouwen van het bezit en treurt slechts over het niet meer bezitten, wat in werkelijkheid een grote dwaasheid is, omdat je bij het verlies van iets niet treurt over datgene, wat je niet meer hebt, maar over het feit, dat je je geen zorgen behoeft te maken over het feit, dat je die dingen zou verliezen, die je eens moende te bezitten, terwijl ze jou bezaten.

Het is een klein woordenspelletje, maar het is waar, hoor. Als je mij niet gelooft, dan lees je het maar na, dan zult U zien, dat het werkelijk rijm, rede en zin heeft.

Dan zal ik maar afscheid gaan nemen, maar dat wil ik niet doen, zonder iets te zeggen over het woord. Mag dat? Nu, dan moet U goed luisteren: Een woord, dat waar is, is in zichzelf een leugen, want een woord kan onvolledig uitdrukken, wat er in je leeft. In zijn onvolledigheid geeft het een valse voorstelling van zaken. Zo is elk woord een leugen, zelfs wanneer je de waarheid tracht uit te drukken. Slechts, wanneer je liegt, zeg je de waarheid, want dan geef je tenminste voor jezelf toe, dat je geen waarheid spreekt en eerst, wanneer je onwaar bent, krijgt het woord een zin en een betekenis, die onloochenbaar is, n.l. onwaarheid. Vandaar dat het woord op deze wereld meer voor de leugen, dan voor de waarheid wordt gebruikt, zó sterk, dat men zelfs soms de waarheid gebruikt als instrument voor de leugen. En daar vloeit uit voort, mijne vrienden, dat elk woord, dat wel overwogen wordt gesproken, het minimum van uitdrukingswaarde zal bevatten, wat noodzakelijk is om een innerlijke toestand duidelijk te maken. Maar men zal nooit trachten iets te definiëren of te bepalen met woorden op een zodanige wijze, dat het volledig duidelijk is.

Dat kunnen wij uit alle voorbeelden leren. Denkt U aan politieke redevoeringen, aan preken enz., dat, zodra men het woord gebruikt wordt als voertuig voor hogere waarden, de hogere waarden in het woord verloren gaan.

Daaraan vastknopende voor U misschien een aardig klein puzzletje: Wanneer je je woord geeft, dat je woorden wár zijn, heb je je woord woordelijk gegeven op een onware wijze. Want, wie de waarheid woordelijk uitdrukt, spreekt onwaarheid en zo hij zijn woord geeft voor de waarheid van zijn woorden, is hij zich onbewust van de onwaarheid en heeft onwaar zijn woord gegeven.

Gooi het maar in mijn hoeden ik zal het uitzoeken, of schrijf het neer in duizend boeken, hoe meer je schrijft, hoe minder ze begrijpen.

Begrijpen doet de mens slechts dan,
wanneer de zorgen nijpen
en dan bereikt hij steeds zeer veel
want, dan is noodzaak,
niet slechts woordenspel zijn deel.

Nu, dat hoef je niet in je hoed te gooien en uit te zoeken en dat kun je in je zak steken en zo de Amerikaan zegt: "Put it in your pipe en smoke it". Zelfs al is het geen zware tabak.

Vrienden, het was mij een waar genoegen.

x Mag ik nog even? Heeft U nu met deze uitspraak waarheid gesproken, of gelogen?

- Ik heb hierin, mijn waarde vriend, zodanig gelogen, dat gij ongetwijfeld de waarheid hieruit zult begrijpen. En het gekke is, het is waar. Want, wat ik gezegd heb, is slechts ten dele waar, dat begrijpt U vanzelf wel. Tenminste in mijn woordenspel. Maar in mijn woordenspel heb ik de waarheid zozeer benaderd, dat U, door het belachelijke getroffen, de onwaarheid ziet, die er schuilt in de onvolledigheid en dus de waarheid

begrijpt. Zo heb ik door een gedeeltelijke waarheid, die niet waar is, geheel een waarheid gesproken, die U beter begrijpt, dan een poging om een waarheid volledig in woorden uit te drukken, die anders stuit op het onvermogen van Uw woorden. Zeg nu eens, of het waar is, of niet?

Nu, ik geloof, dat wij zo problemen genoeg hebben en wanneer ik een volgende keer weer tijd over heb na de ernstige vragen, dan kunnen wij ons allicht nog eens over de waarheid bezig houden.

Op het ogenblik dank ik U allen voor Uw aandacht, ik wens U een goeden avond en ik geef het woord over aan de laatste spreker.

-o-o-o-o-o-o-

Goeden avond, vrienden,

Wij zullen de bijeenkomst gaan besluiten met het "Schone Woord" aan de hand van een citaat, of woorden naar Uw eigen keuze.

HET LEVEN HEEFT EEN BEKORING, WAARBIJ DE
SCHOONSTE KUNSTWERKEN IN HET NIET ZINKEN

Ik heb een kunstwerk geschapen.
Ik heb de werkelijkheid genomen
en alle dromen,
die er in mij leefden,
alle gedachten,
die naar volmaaktheid streefden
en ik heb ze saâm gevoegd.
Gemaakt tot klank en beeld
en zo de wereld meegedeeld:
mijn denken en mijn streven.
Ik gaf in 't beeld van kunst en woord
mijn eigen zijn en streven.

Maar wereld, hebt gij de klank gehoord?
Kunt gij mijn zijn beleven?
Kunt gij begrijpen mijne droom?
Kunt gij door mij met schroom
zo zeer en zacht gegeven,
begrijpen 's levens werkelijkheid,
zo zij in mij bestaat?

Ach, gij zijt toch mijn leven niet,
zodat U veel ontgaat
van ik neerleg in mijn streven.
Gij leeft als mensen dag na dag
en gaat Uw eigen gang.
Gij streeft en zwoegt,
gij zoekt en lacht,
gij speelt misschien een leven lang.
Maar hebt gij ooit met mij gedacht,
met mij gedroomd en met mij kunnen streven?

Dan mens, blijft kunst,
die toch mijn leven is
voor U slechts kunst.
Dan wordt zij niet gewekt
tot eigen leven.
Want de kunst staat buiten U, o mens,
Zij heeft een vorm gegeven aan gedachten,
aan een groots besef.
In klanken opgebouwd misschien

tot het Allerhoogste streven,
of neergelegd in kleur en lijn
een schets van 't ware menselijk-zijn.
Gij kunt het niet begrijpen:
Uw leven, dat is werkelijkheid.

Een leven niet in ene lijn,
één vorm, één kleur U neergelegd.
Geen beeld in woorden
eens en al,
voor altijd doorgezet.
Maar vorm, verandering, streven, zijn,
groei en bloei en ondergang,
dat is de werkelijkheid van 't leven,
al eeuwigheden lang.

Hoe kan ik in de kunst U geven
eeuwige kracht van 't bestaan.
Gij ziet het slechts als beeld, als waan
een ogenblik gegeven als schone ontdekking,
als gedachten gericht voor een ogenblik,
op wat licht,
of wat duister.
Gij ziet het als uitdrukking
van menselijke luister,
of Goddelijke Kracht.
Maar wanneer gij een wijle aan de kunst hebt gedacht,
dan moet gij Uw leven verder gaan.
Dan blijft verandering,
stabiel blijft de kunst.
Daardoor is zij 's Leven waan
Behalve voor Hem, Die heeft geschapen,
V oor h en, die waarlijk die kunst verstaan
Want zij zien daarin een wegwijzer
voor de mensen op hun levensbaan:
Ziet, daar is licht, en daar verlossing
jaar kennis van het menselijk zijn.
Daar ligt het lijden en de pijn
en hier het Goddelijke streven.
Maar het begrip voor die kunst wordt, aan weinigen slechts,
aan zo weinigen slechts gegeven
dat des levens school het is.
En ach, wie zou als kunstenaar
zichzelf vernedert achten
wanneer wij zeggen van de kunst
niet de vol maaktheid te verwachten
van de grootste kunst: Van God,
die het Al heeft geschapen.
Wat ben je als onvol maakte mens,
als geest slechts
met je geestelijke grens,
je onvolmaakte wapen
Tegen de God, Die het bestaan
en het heelal heeft geschapen.
Hoe kun je, met de uitingen van in je levende waan
de eeuwige waarheid bestrijden?
Neen. Kunst wordt geboren uit strijden en lijden.
Zij geeft een mijlpaal weer in je bestaan.
Zij kan anderen tonen, welke wegen te gaan,
maar nimmer, nimmer kan zij geven
de werkelijke vitaliteit en kracht,
die de werkelijkheid is van het eeuwig leven.
Daarom, dank zij de kunstenaar gebracht
die ons een baken heeft gegeven.
Maar groter dank behoort aan God, want Hij gaf ons het leven.
Goeden avond.

